

Integrovaný plán rozvoje města

IPRM je jedním z účinných nástrojů urbání politiky, který zajišťuje koordinaci odvětvových a územních politik ve městech. Zároveň představuje nástroj pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů s cílem zajistit synergický efekt jednotlivých intervencí podporujících určená města jako póly rozvoje regionu prostřednictvím koncentrace alokace finančních prostředků do geograficky vymezené zóny města nebo v rámci řešení klíčového tématu rozvoje města.

V programovém období 2007 - 2013 patří IPRM k nejvýznamnějším koordinačním mechanismům pro intervence Regionálních operačních programů (dále jen "ROP"), Tematických operačních programů (dále jen "TOP") a Integrovaného operačního programu (dále jen "IOP") cílených na rozvoj měst. Projekty zahrnuté v IPRM budou podpořeny zejména z ROP, v případě řešení problematiky bydlení z IOP a doplňkově i z TOP. Tím je zajištěno synergické působení jednotlivých aktivit, které realizují strategické rozvojové cíle a priority města a umožňují dosažení významné koncentrace investic.

Definice

Integrovaným plánem rozvoje města se rozumí soubor vzájemně obsahově a časově provázaných akcí, které jsou realizovány ve vymezeném území nebo v rámci tematického přístupu ve městech a směřují k dosažení společného cíle či cílů města, obce či lokality. Mohou být podpořeny z jednoho či více operačních programů.

Integrovaný plán rozvoje města je základním koordinačním rámcem navazujícím na celkovou vizi a strategii rozvoje města za účelem identifikace a řešení problémů rozvojových oblastí města v návaznosti na využití podpory ze strukturálních fondů v programovacím období 2007 - 2013.

(Zdroj: Metodický pokyn MMR k hlavním zásadám pro přípravu, hodnocení a schvalování Integrovaného plánu rozvoje města)

Cíl IPRM

Cílem IPRM je koordinace aktivit a soustředění zdrojů na řešení nejzávažnějších identifikovaných problémů a využití ekonomického a dalšího rozvojového potenciálu měst. Efektivita spočívá především v smysluplné návaznosti a synergickém efektu jednotlivých aktivit a opatření. Tento integrovaný přístup přináší významný multiplikační efekt, který mobilizuje jak veřejné, tak soukromé zdroje.

(Zdroj: Metodický pokyn MMR k hlavním zásadám pro přípravu, hodnocení a schvalování Integrovaného plánu rozvoje města)

Prioritní oblasti

Pro zajištění co největších synergických efektů se v rámci ROP musí zónově zaměřený IPRM zabývat přínosem alespoň ve 3 ze 6 prioritních oblastí.

U tematického přístupu v ROP se IPRM musí zabývat jednou prioritní oblastí a doplňkově se může zabývat i druhou prioritní oblastí.

U zónově zaměřeného IPRM směřujícího do oblasti intervence 5.2 v IOP se může IPRM zabývat pouze některou z prioritních oblastí.

Indikativní výčet aktivit prioritních oblastí IPRM:

1. Ekonomický rozvoj

Podporuje malé a střední podniky a drobné podnikatele včetně využívání nástrojů finančního inženýrství, posiluje kapacitu pro výzkum, vývoj a inovace ve městech...

2. Sociální integrace

Sociální integrace bojuje s vysokou a dlouhodobou nezaměstnaností, zlepšuje zaměstnanost prostřednictvím zvyšování kvality vzdělávání a odborné přípravy...

3. Životní prostředí

Životní prostředí využívá obnovitelných zdrojů energie ve městech, optimalizuje hospodaření s energiemi (snižuje energetickou náročnost), protipovodňová opatření...

4. Přitažlivá města

Přitažlivá města obnovují zanedbaná území města pro podnikání anebo služby, upravují a obnovují zanedbaná nebo nedostatečně využívaná prostranství...

5. Dostupnost a mobilita

Dostupnost a mobilita zklidňují dopravu, zvyšují bezpečnost, zvyšují výkon a kvalitu veřejné dopravy ve městech...

6. Správa věcí veřejných

Správa věcí veřejných zprostředkovává integrovaný přístup k udržitelnému rozvoji měst, buduje síť a výměnu zkušeností...

Cílová skupina měst

1. Pro města nad 50 tis. obyvatel a Mladou Boleslav (tj. města zařazená na seznam nositelů IPRM v rámci ROP) je IPRM podmínkou, aby mohla čerpat prostředky v rámci urbánní prioritní osy/oblasti podpory ROP.

Tab.: Seznam nositelů IPRM v rámci ROP:

NUTS II	Města
Střední Čechy	Kladno, Mladá Boleslav
Jihozápad	Plzeň, České Budějovice
Severozápad	Ústí nad Labem, Most, Děčín, Teplice, Karlovy Vary, Chomutov
Severovýchod	Hradec Králové, Liberec, Pardubice
Jihovýchod	Brno, Jihlava
Střední Morava	Olomouc, Zlín

Moravskoslezsko	Ostrava, Havířov, Karviná, Frýdek - Místek, Opava
-----------------	---

2. Předkladateli IPRM pro oblast intervence 5.2 IOP mohou být města nad 20 tis. obyvatel, bez předložení IPRM nebudou moci prostředky z této oblasti intervence čerpat.

Tab.: Seznam nositelů IPRM v rámci IOP:

NUTS	Města
Střední Čechy	Kladno, Mladá Boleslav, Příbram, Kolín, Kutná Hora
Jihozápad	České Budějovice, Tábor, Písek, Strakonice, Jindřichův Hradec, Plzeň, Klatovy
Severozápad	Karlovy Vary, Sokolov, Cheb, Děčín, Chomutov, Most, Teplice, Ústí nad Labem, Litvínov, Litoměřice, Jirkov
Severovýchod	Liberec, Jablonec nad Nisou, Česká Lípa, Hradec Králové, Trutnov, Náchod, Pardubice, Chrudim
Jihovýchod	Jihlava, Třebíč, Havlíčkův Brod, Žďár nad Sázavou, Brno, Znojmo, Hodonín, Břeclav, Vyškov, Blansko
Střední Morava	Olomouc, Prostějov, Přerov, Šumperk, Zlín, Kroměříž, Vsetín, Valašské Meziříčí, Uherské Hradiště
Moravskoslezsko	Frýdek - Místek, Havířov, Karviná, Opava, Ostrava, Třinec, Orlová, Nový Jičín, Český Těšín, Krnov, Kopřivnice, Bohumín

3. Města do 50 tis. obyvatel mohou čerpat prostředky OP prostřednictvím IPRM, pokud to pravidla tohoto OP umožňují.

(Zdroj: Metodický pokyn MMR k hlavním zásadám pro přípravu, hodnocení a schvalování Integrovaného plánu rozvoje města)

Podmínky pro IPRM

1. Zpracovatelem IPRM je město, které je zodpovědné za jeho realizaci,
2. IPRM musí vycházet ze strategických a rozvojových dokumentů města,
1. ve všech fázích přípravy, zpracování a realizace IPRM město respektuje princip partnerství a zapojení veřejnosti,
3. IPRM musí být integrovaným řešením, které přinese synergické efekty,
4. IPRM musí naplnit obsah a strukturu stanovenou tímto metodickým pokynem, doložit povinné přílohy a dále doložit dodržení zásad pro přípravu a zpracování IPRM,
5. vymezená zóna pro IPRM musí splňovat kritéria dle metodického pokynu,

1. v případě IPRM předkládaných v rámci ROP minimální podíl prostředků ROP na celkovém finančním objemu IPRM činí 10 mil. EUR,
6. v případě IPRM předkládaných v rámci IOP minimální podíl prostředků IOP na celkovém finančním objemu IPRM činí 3 mil. EUR pro města nad 50 tisíc obyvatel a 2 mil. EUR pro města od 20 tisíc do 50 tisíc obyvatel.

(Zdroj: Metodický pokyn MMR k hlavním zásadám pro přípravu, hodnocení a schvalování Integrovaného plánu rozvoje města)

Základní vymezení IPRM Liberec - Atraktivní a kvalitní život v Liberci

Zastupitelstvo SM Liberce na svém zasedání dne 29.10.2009 schválilo zahájení tvorby tématického Integrovaného plánu města s názvem „IPRM Liberec - atraktivní a kvalitní život v Liberci“ a alokací 540 mil. Kč.

Téma pro tematické IPRM bylo vybráno na základě zaměření oblasti podpory 2.1 Rozvoj regionálních center ROP SV, do které bude směřovat většina dílčích projektů. Nabízí se následující možnosti:

- » regenerace a revitalizace brownfields s následným využitím především pro rozšíření občanského vybavení nebo pro podnikatelskou činnost vyjma cestovního ruchu,
- » regenerace a revitalizace zapsaných historických, kulturních a technických památek v rámci obnovy městského prostředí,
- » revitalizace a regenerace náměstí, parků a dalších veřejných prostranství včetně veřejné zeleně a parkovacích ploch,
- » výstavba a modernizace infrastruktury pro volnočasové aktivity podmiňující zvyšování nabídky a možností pro trávení volného času,
- » rekonstrukce a modernizace infrastruktury sloužící pro podporu partnerství, paktů a iniciativ,
- » investice do rekonstrukce, modernizace, vybavení a zařízení základních (včetně speciálních), středních a vyšších škol podmiňující zavádění nových vzdělávacích programů nebo alternativních forem vzdělávání,
- » investice do výstavby, rekonstrukce, modernizace a do vybavení a zařízení související s rozvojem dalšího vzdělávání, zejména propojeného se sítí středních škol,
- » investice do výstavby a rozvoje infrastruktury v oblasti sociální péče a služeb v rámci zlepšení kvality těchto služeb (vyjma investic do domovů pro seniory a bytů zvláštního určení),
- » investice do výstavby, rozšíření a zkvalitnění infrastruktury sloužící pro sociální integraci skupin ohrožených sociální exkluzí (včetně aktivit bezbariérového řešení pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace),
- » investice do nových technologií (vybavení, zařízení a související stavební práce) souvisejících s modernizací zdravotnických zařízení, které nejsou součástí národní sítě podporované v rámci IOP,
- » investice vedoucí ke zvýšení bezpečnosti obyvatel a ochrany majetku - vyjma složek IZS podporovaných v IOP.

Na základě analýzy platných strategických dokumentů a dalších, doplňkových podkladů navrhl odbor Koordinátor dotací EU zpracovat a předložit řídicímu orgánu ROP NUTS II SV integrovaný plán se zaměřením na **atraktivní a kvalitní život v Liberci** (tj. zaměření oblasti podpory: regenerace a revitalizace brownfields s následným využitím především pro rozšíření občanského vybavení nebo pro podnikatelskou činnost vyjma cestovního ruchu; výstavba a modernizace infrastruktury pro

volnočasové aktivity podmiňující zvyšování nabídky a možností pro trávení volného času; regenerace a revitalizace zapsaných historických, kulturních a technických památek v rámci obnovy městského prostředí).

Soulad zvoleného tématu se strategickými dokumenty

1. Strategie rozvoje Statutárního města Liberec 2007-2020

Strategická oblast D - Přitažlivé město

Aktivity: Zachování a obnova kulturních památek; Péče a rozvoj o zařízení pro sport, rekreaci; Podpora pořádání sportovních a kulturních akcí; Rozvoj infrastruktury pro kulturu

2. Místní projektový plán Liberecka pro období 2007-2013

Rozvojová oblast D - Kvalita života

Okruhy: D1 Zajištění občanské vybavenosti, kulturních zařízení, podpora bytové výstavby a pořádání kulturních a společenských akcí (D 1.1 Rekonstrukce a vybavení kulturních zařízení a objektů občanské vybavenosti); D3 Rekonstrukce a výstavba sportovních areálů, organizace sportovních akcí, jejich podpora a propagace (aktivita D 3.1 Opravy stávajících sportovních zařízení a výstavba nových hřišť a sportovních areálů)

Rozvojová oblast G - Kulturní a přírodní dědictví

Okruh G1 Zachování a obnova kulturních památek a kulturního dědictví s možností jejich dalšího využívání (aktivita G 1.1 Zachování a obnova kulturních památek s možností jejich dalšího využívání)

3. Potřeby SML a příspěvkových organizací

Jedná se o projektové listy (záměry), sesbírané odborem rozvojových projektů především mezi příspěvkovými organizacemi města a dalšími významnými subjekty. Samozřejmě se nejedná o kompletní seznam dílčích projektů pro IPRM - při jeho tvorbě budou včas osloveni možní žadatelé v území.

Zdůvodnění volby tématu

Pro výběr tématu v rámci aktivit přijatelných v oblasti podpory 2.1 je možné použít různé přístupy. Jako nejvhodnější se jeví využít porovnání přijatelných témat dle zaměření oblasti podpory s rozvojovými prioritami města a dalších potenciálních žadatelů. Jak je patrné z výše uvedeného přehledu, navrhované zaměření na rozvoj infrastruktury pro sport a kulturu, jakož i péče o kulturní dědictví, je vnímáno jako jedna z priorit, identifikovaných pomocí strategického přístupu stejně jako určených na základě již existujících projektových záměrů.

Při určování tematického zaměření tematického IPRM byla zohledněna také šíře cílových skupin - výběr byl proveden tak, aby bylo zajištěno využívání výstupů z realizovaných dílčích projektů co nejširším okruhem cílových skupin. Navržené téma tak kompletně zahrnuje všechny cílové skupiny uvedené v Prováděcím dokumentu ROP SV:

- » Obyvatelé, lidé žijící, pracující a podnikající ve velkých městech
- » Domácí a zahraniční návštěvníci a turisté přijíždějící do velkých měst
- » Místní podnikatelé a subjekty zajišťující služby
- » Subjekty působící v neziskovém sektoru

Skutečnost, že mezi cílové skupiny lze zahrnout i domácí a zahraniční návštěvníky a turisty, pak jen podtrhuje zvolené téma jako nástroj posilující úlohu Liberce jakožto regionálního centra. Atraktivitu města tak lze chápat současně z vnitřního pohledu, tedy ze strany jeho obyvatel, místních podnikatelů a neziskového sektoru, tak i z vnějšího pohledu, jako místa, které stojí za to přinejmenším navštívit.

Parametry jednotlivých dílčích projektů pak velmi dobře umožňují kombinovat pozitivní prvky obou horizontálních témat stanovených Evropskou komisí pro období 2007-2013, tedy rovné příležitosti a udržitelný rozvoj. Právě v této kombinaci je velká přednost zvoleného tématu.

Optimální možnosti poskytuje dané téma i při naplňování předemných principů regionální politiky transformované na úroveň města. Princip programování je naplněn již samotnou tvorbou integrovaného plánu. Princip koncentrace je zcela jednoznačně přítomen v zaměření IPRM tak, aby intervence zacílené do daných oblastí přinesly maximální efekt, a to včetně synergie s dalšími aktivitami v území. Pro naplňování principu partnerství pak existují v rámci zvoleného tématu velmi dobré podmínky. Postupy požadované příslušnou metodikou tak bude možné bezproblémově naplnit. A konečně princip adicionality je ve svém užším pojetí (národní spolufinancování) naplňován ve shodě s celým operačním programem. Mnohem zřetelnější je však ve zvoleném tématu (a to i v kontrastu k dalším aktivitám v dané oblasti podpory) naplňováno širší pojetí adicionality, kdy se posuzuje uplatňování evropských zdrojů jako doplňku k národním finančním intervencím. Dané téma v rámci celé oblasti podpory 2.1 nejlépe umožňuje realizaci takových záměrů, o kterých lze jednoznačně říci, že evropské zdroje nevytěsňují zdroje národní.

Celkově lze konstatovat, že zvolené téma v sobě velmi kvalitně kombinuje rozvojové potřeby města v rámci možného okruhu zaměření konkrétních aktivit, naplnění konkrétních podmínek pro tvorbu IPRM v rámci ROP Severovýchod i obecné principy regionální politiky Evropské unie.